

## RAMAZAN KAZANIMLARINI MUHAFAZA ETMEK

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

“Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine kulluk et.” (Hicr, 15/99)

عن عائشة أم المؤمنين سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؟ قَالَ: أَدْوَمُهُ وَإِنْ قَلَّ

Hiz. Âişe'nin (r.anhâ) anlattığına göre Resulüllah'a (s.a.v.): “**Hangi ibadet Allah Teâlâ'ya daha sevimlidir? diye soruldu? Efendimiz (s.a.v.); az da olsa devamlı olanıdır.**” (Buhârî, Kitâbü'l-Müsâfirin', 218.) diye cevap buyurdular.

**Muhterem Mü'minler!**

**Evveli rahmet, ortası mağfiret, sonu da cehennem azabından kurtuluş olan Ramazan ayını** (Buhari, Savm, 5) geride bıraktık. Ramazan ayının gündüzünde gecesinde, orucunda teravihinde Rabbimizin rızasını aramaya gayret ettik. İbadetlerimizi ve iyiliklerimizi çoğaltmaya, sabrımızı ve tevbemizi artırmaya, Kur'an'la beslenip takva elbisesi kuşanmaya çalıştık.

Oruçla bedenlerimizi ve nefislerimizi terbiye altına aldık. Bir kez daha sabrı, yardımlaşmayı, paylaşmayı ve özveriye öğrendik. Gönüllerimizi, manevî huzur ikliminde bir ay boyunca yıkadık. Zekât ve sadakalarımızın bizi mal tutkusundan, dünya hırsından arındırmasını niyaz ettik.

Mukabelelerle Peygamberimizin sünnetini ihya ederken, iftar sofralarında lokmamızı sevdiklerimizle ve ihtiyaç sahipleriyle paylaştık. Tekbir ve salâvatların yükseldiği camilerimizde ümmet olmanın coşkusunu yürekten hissederken, itikâfla kulluk bilincimizi tazeledik. Geçen yıllarımızın muhasebesini yaptık. Hata ve günahlarımızdan tövbe ettik, Rahmân'ın affına sığındık.

Ramazanda kazandığımız bu güzel haslet ve yüksek değerleri, ramazan sonrasında da koruyup yaşamak oldukça önemlidir.

Zira Yüce Allah’a karşı sorumluluğumuz sadece Ramazan ayına mahsus değildir. Ramazan ayı boyunca aksatmadan yerine getirdiğimiz ibadetlerimize ramazan sonrasında da devam etmeliyiz. Teravihlerden sonra da camilerimiz beş vakit dolmalı, iftarlardan sonra da muhtaçların sofrası donatılmalı, orucun zindeliği, sadakanın cömertliği bir yıla yayılmalıdır.

### **Muhterem Müslümanlar!**

Dini görevlerimize ramazan sonrasında da devam etmeliyiz. Nitekim Yüce Allah, Kur’an-ı Kerim’de **“Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine kulluk et.”** (Hicr, 15/99.) buyurarak ömrümüzün her anını kulluk şuuruyla geçirmeye bizleri davet etmektedir. Rabbimizin bu emrine uyararak, bu ilahi davete icabet ederek, Ramazan’da kazandığımız güzel hasletleri hayatımız boyunca devam ettirelim. Ramazan günleri bitmiş olsa da Ramazan bereketi ve Ramazan samimiyeti ömrümüzden eksik olmasın.

Amellerin fazileti devamlı olmasındadır.

عن عائشة أم المؤمنين سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؟ قَالَ: أَدْوَمُهُ وَإِنْ قَلَّ

Hiz. Âişe’nin (r.anhâ) anlattığına göre Resulüllah’a (s.a.v.): **“Hangi ibadet Allah Teâlâ’ya daha sevimlidir? diye soruldu? Efendimiz (s.a.v.); az da olsa devamlı olanıdır.”** (Buhârî, Kitâbü’l-Müsâfirin’, 218.) diye cevap buyurdular.

### **Muhterem Mü’minler!**

Terk ettiğimiz kötü alışkanlıklara, günahlara tekrar geri dönmemeliyiz. Ramazan-ı Şerif’e gösterdiğimiz saygıdan dolayı birtakım kötü alışkanlıkların terk edilmesi ne kadar sevindirici ise, Ramazan bitince günahlara ve kötülüklere tekrar dönülmesi de o kadar üzücü ve düşündürücüdür.

Ramazan ayı ilâhi kazancın bol olduğu mübârek bir aydır. Bu mübârek ay bize çok şey kazandırdı. Bu kazanımların bazılarını ele alalım:

**1-Namazlarımıza Devam Ettik ve Namazlarımızı Cemaatle Kılma Alışkanlığı Kazandık:** İnsanın, Allah’ın ve Peygamberi’nin emir ve yasaklarına uyması ibadettir. Cenâb-ı Hak şöyle buyurur:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

**“İnsanları ve cinleri ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.”** (Zâriyât, 51/56)

İnsanın maddî ve manevî yönü vardır. Maddî yönü topraktan yaratılmıştır. Gıdası da topraktan yetişir. Bu nedenle Allah’ın bizlere topraktan sunduğu sebze ve meyveleri alarak beslenir ve sağlığını devam ettiririz.

Ruhumuz ise nurdan yaratılmıştır. Gıdası da nûrânîdir. Nûrânî gıdalar ise namaz, oruç, zekât, yardımlaşma, Kur’an okumak ve Allah’ı zikretmek gibi ibadetlerdir.

Nasıl haftada bir defa veya yılda sadece bir ay yiyip içmek suretiyle, bedenin maddî ihtiyaçları karşılanmıyor ise; haftada bir cuma namazı kılmak veya yılda sadece ramazan ayında ibadet etmekle manevî ihtiyaçlar da karşılanmış olmaz. Dolayısıyla ramazan ayında kazandığımız cemaatle ibadet etme alışkanlığımızı, hayatımız boyunca devam ettirmeliyiz. Zira ömrün en hayırlısı, ibadetlere sabır göstererek Yüce Allah’ın rızası doğrultusunda sürdürülenidir. Nitekim Cenâb-ı Hakk şöyle emrediyor:

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

**“Ölüm sana gelinceye kadar Rabbine ibadet et.”** (Hicr, 15/99.) Rabbimizin bu emrine“ uyararak, bu ilahi davete icabet ederek, Ramazan’da kazandığımız güzel hasletleri hayatımız .boyunca devam ettirelim

Yüce Allah’ın bizim için koyduğu hayat kurallarına dikkat ederek beden sağlığını, ibadetlerimizi eda ederek ruh sağlığını koruruz. Biri diğerinin aleyhine ihmal edildiği vakit huzursuzluklar baş gösterir. Bu nedenle Yüce Allah Kur’an’da şöyle buyurmaktadır:

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا

**“Allah’ın sana verdiği mallardan onun yolunda harcayarak âhiret yurdunu iste; ama dünyadan da nasibini unutma.”** (Kasas, 28/77.)

İbadetler kişi ile Rabbi arasında kuvvetli bir bağ oluşturarak, kişiyi günahlardan uzak tutar ve otokontrolü sağlar. Nitekim bu konu da Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyor:

إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرِ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ

**“Muhakkak ki namaz, hayâsızlıktan ve kötülüklerden alıkoyar. Allah’ı anmak elbette (ibadetlerin) en büyüğüdür. Allah yaptıklarınızı bilir.”** (Ankebut, 29/ 45.)

Ramazan ayında camileri doldurup cemaatle namazlarımızı eda ettik. Bu alışkanlığımızı devam ettirmeliyiz. Abdullah b. Ömer’den (r.anhümâ) rivayet edildiğine göre Resul-i Ekrem (s.a.v) Efendimiz:

عن عبد الله بن عمر صلاة الجماعة تفضل صلاة الفذ بسبع وعشرين درجة

**“Cemaatle kılınan namazın sevabı, yalnız başına kılınan namazdan yirmi yedi derece efdaldır.”** (Buhârî, el-Câmi’us-sahîh, Ezân, 30) buyurmaktadır.

Diğer bir hadisi şeriflerinde Peygamberimiz (s.a.v.)şöyle buyurur:

مَنْ تَوَضَّأَ فَأَسْبَغَ الْوُضُوءَ، ثُمَّ مَشَى إِلَى صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ فَصَلَّاهَا مَعَ الْإِمَامِ، غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ

**“Kim ki güzelce abdestini alır, farz namazı eda için mescide gider ve imamla birlikte namazı kılsa; günahları bağışlanır.”** (İbn Huzeyme, Sahih, 22/3) Burada bağışlanan günahlar küçük günahlardır.

**2- Bir Kez Daha Yardımlaşmayı ve Paylaşmayı Öğrendik:** Hayır ve yararlı işlerde yardımlaşma, dinimizin bir emri ve kâmil mü’min olmanın gereğidir. Nitekim Kur’an da Yüce Allah yardımlaşmayı emrederek şöyle buyurmaktadır:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ

**“İyilik ve takvada (Allah’ın yasaklarından sakınmak üzere) yardımlaşın. Günah ve düşmanlık üzerine yardımlaşmayın.”** (Maide, 5/2.)

Yardımlaşma, toplumun fertlerini birbirine sevdirebilir ve toplumsal kaynaşmayı sağlar. Birbirine sevgi ve saygı bağıyla bağlı olan toplumlarda huzursuzluk, terör, anarşi ve zulüm olmaz. Bu nedenle de Allah, münafıkları **“Hayır ve yardımlaşmaya mani olmakla”** (Mâûn 107/7.) kinamaktadır.

İslâm’ın bildirdiği sosyal dayanışma ve yardımlaşmanın biri maddî, diğeri manevî iki yönü vardır. Maddî dayanışma ve yardımlaşma hususunda İslâm’ın emri şudur: Müslüman, ihtiyacı

bulunan kardeşine yardım elini uzatmak zorundadır. Müslüman, darda kalana yardımcı olur, zorluk içinde olanı genişliğe çıkarır, korku içinde olana güven verir, aç olanı doyurur, kamunun yararını sağlamak için kendi üzerine düşen görevleri yerine getirir. Zira bu görevlerin yerine getirilişi aynı zamanda bir ibadettir.

Müslüman, sahip olduğu ayni ve nakdi mallardan muhtaçların ihtiyaçlarını gidermekle yükümlüdür. Komşusu açken kendisi tok olmayı hiçbir zaman düşünemez.

Dünya tarihinde yardımlaşmanın en güzel örneklerinden biri de “Fıtır” sadakasıdır. Bu emsali olmayan bir dayanışma örneğidir, her türlü övgüye lâyıktır. Zira hiçbir karşılık beklemeden diğerine yardım eli uzatılmaktadır. Her yıl fakir Müslümanların bile fitre sadakaları ile kendilerinden daha düşkün olanlara maddi yardımda bulunmaları övülmeye lâyık bir meziyet değil midir? Cenâb-ı Hak rahmete ulaşmanın yolunun yardımlaşmaktan geçtiğini Kur'an da açık bir şekilde beyan ediyor:

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

**“Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça, iyiye ve takvaya eremezsiniz.” (Âli-İmran, 3/92)**

Abdullah b. Ömer'den (r. anhümâ) rivayet edildiğine göre Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyururdular:

عن عبد الله بن عمر المسلم أخو المسلم لا يظلمه ولا يسلّمه ومن كان في حاجة أخيه كان الله في حاجته ومن فرّج عن مسلم كربة فرّج الله عنه كربة من كربة يوم القيامة، ومن ستر مسلماً ستره الله يوم القيامة

**“Müslüman, Müslüman'ın din kardeşidir. Ona zulmetmez. Onu (başına gelen musibette) yalnız bırakmaz. Kim din kardeşinin bir ihtiyacını giderirse; Allah da onun ihtiyacını giderir. Herhangi bir Müslüman, din kardeşinin dünya da bir sıkıntısını giderirse; Allah da onun kıyamet gününde bir sıkıntısını giderir. Kim de Müslüman kardeşinin ayıbını örterse; Allah da kıyamet günü onun ayıbını örter.” (Müslim, Birr, 58)**

Yardımlaşarak Müslümanları sevindiren Allah katındaki en güzel işlerdendir. Günahlarımızın yok olmasına ve bağışlanmamıza vesile olmaktadır.

Cimrilik edip yardımlaşmamak ise kişinin manen kaybetmesine sebebiyet verir. Onun için Kur'an-ı Kerim'de, nefsinin cimrilik illetinden koruyup arındıranların kurtulacağı müjdesi veriliyor:

وَمَنْ يُوقِ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

“Kim nefsinin cimriliğinden korunursa; işte onlar kurtuluşa erenlerdir.” (Haşr, 59/9.)

**3- Cömertliğimizi Geliştirdik:** Zekât ve fitrelerimizi ihtiyaç sahibi kardeşlerimize vererek, onların evlerinin de şenlenmesine vesile olmanın sevincini yaşadık. Abdullah b. Abbas'tan (r.a.) rivayet edilen bir hadisi şerif şu şekildedir:

عن عبد الله بن عباس كان رسول الله ﷺ أجود الناس وكان أجود ما يكون في رمضان

“Allah Resûlü insanların en cömerti idi. Cömertliğinin zirvesinde olduğu zaman ise Cibrîl ile çokça buluştuğu Ramazan ayı idi...” (Buhârî, Bed'ü'l-vahy, 1.)

**4- Samimi Bir Şekilde Tövbe Ettik:** Tövbe, Allah'a yönelmek, af dilemektir. Allah Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

“Ey müminler! Hep birden Allah'a tövbe ediniz ki, kurtuluşa eresiniz” (Nur, 41/ 31.)

Peygamberimiz (s.a.v.) da şöyle buyurmaktadır:

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

“Günahtan tövbe eden günahsız gibidir.” (İbn Mâce, 4250; Taberî, Mu'cemü'l-kebîr, 10281) Müslüman bir hata işlediği zaman hemen tövbe etmeli, tövbeyi yarına bırakmamalıdır. Zira ölüm ansızın gelebilir.

Günahların büyüğünden de küçüğünden de kaçınmalıyız. Küçük günahları işleme konusunda gevşek davranan insan, günah işlemeye alışır, bu alışkanlık insanı büyük günah işlemeye sevk edebilir. Büyük günahlardan kurtulmak için mutlaka şartlarına uygun tövbe edilmesi gerekir.

**Tövbenin makbul olabilmesi için üç şart vardır:**

a) Günahı işlediğine pişman olmak,

b) O günahı bir daha işlememeğe azmetmek,

c) Günahı terk etmek.

Eğer günah insan hakları ile ilgili ise; hakların hak sahiplerine verilmesi ve helalleşilmesi gerekir.

**5-Ramazan Ayında Bütün Uzunluğumuza Sahip Olmayı Öğrendik:** Hz. Peygamber (s.a.v.):

من لم يدع قول الزور والعمل به والجهل فليس لله حاجة في أن يدع طعامه وشرابه

**“Yalanı ve yalana göre hareket etmeyi terk etmeyenin yemeyi içmeyi bırakmasına Allah"ın ihtiyacı yoktur!”** (Buhârî, Savm, 8.) buyurmaktadır. Ramazan ayında orucu sadece mideye değil gözümüze, kulağımıza, elimize, ayağımıza ve dilimize de tutturmamız tavsiye edildiği için birisi yakışksız bir lâf edecek veya kavga edecek olduğunda **“Ben oruçluyum”** (Buhari, Savm 2, 9) dedik, kimseyle tartışmadık, kimseyi kırmadık.

**6-Sağlam Bir İradeye Sahip Olduğumuzun Farkına Vardık:** Oruç bize irademizin ne kadar sağlam olduğunu gösterdi. Sofra kurulmuş, üzerinde çeşit çeşit yiyecekler hazır olduğu halde vakit girmeden elimizi sofraya götürmedik.

**7-Hayatımızı Düzene Koyduk:** Ramazan ayından önce sahurdan, iftar vaktinden habersiz, istediğimiz zaman yiyip içerken Ramazan ayında yemeklerimiz artık belirli saatlerde aile ile birlikte yenir oldu.

**8-Sabır, Bütün Benliğimizi Kapladı:** İnsan oruçlu iken açlığa, susuzluğa ve her türlü günah ve kötülüğe karşı sabreder. Bundan dolayı da Allah Resûlü (s.a.v.); **“Oruç, sabrın yarısıdır.”** (İbn Mâce, Sıyâm, 44.) buyurur. Ramazan ayında sabır eğitimi aldık.

**9- Haramlardan Uzak Durduk:** Ramazan ayı boyunca yalandan, yalancı şahitlikten, iftiradan, dedikodudan, kötü söz ve davranışlardan uzak bir hayat sürdük. Dedikodu ve gıybet gibi fiillere yaklaşmadık.

**10-Kur'an ile Hemhâl Olduk:** Kur'an ayı olan Ramazan ayında (Bakara Suresi, 2/185) hatim okuduk, mukabele dinledik. Daha da önemlisi Yüce Kitabımızı anlamaya ve hayatımıza O'nu hâkim kılmaya gayret gösterdik.

**11-Ramazan Ayında Başkalarına İftar Vermenin Sevincini Yaşadık:** Fakir fukarayı gözeterek, onları da iftar sofralarımıza davet ettik.

**12-Ramazan Ayında Dini Hassasiyetimiz Arttı:** Şeytanlar bu ayda zincirlere vurularak bağlandı. (Buhari, Savm 5, Bed'ül Halk 11) Bize vesvese vermedikleri, kötülük telkin edemedikleri için de günah olabilecek şeylerden sakınıp hayırlı ve güzel davranışlarda bulunmaya daha fazla yöneldik.

**13-Ramazanda Açlık Çeken İnsanları Daha İyi Anladık:** Sahur ve iftarda yemeklerimizi yerken “Ya! İşte bunu bulamayanlar da var. Şükürler olsun. Allah bulamayanlara da versin” demek yerine gerçek şükür böyle olmalı diyerek fakirlere, yetimlere, kimsesizlere, yediğimizden yedirdik, giydığımızdan giydirdik. Onları da aklımızdan hiç çıkarmadık.

**14-Daha Emniyetli ve Huzurlu Bir Ay Yaşadık:** Ramazan ayında suç işleme oranlarının düştüğü, kavga, adam öldürme ve hırsızlık gibi suçların sayısında inanılmaz ölçüde bir düşüş olduğunu gerek gazetelerden, gerekse televizyonlardan öğrenince, her ayımızın Ramazan ayı gibi olmasını arzu ettik.

Sonuç olarak mübarek Ramazan ayı bize, burada sayılamayacak kadar kazançlar sağlamıştır. Ramazan ayı boyunca yoğun bir ibadet mevsimi yaşadık ve bundan manevi bir haz aldık. Fazilet ve bereketinden istifâde ettik. Ramazandan sonra aynı hal üzere devam edelim. Yine sofralarımız evimizin ve ailemizin dışına taşsın. Tahammülümüz ve sabrımız benliğimizi sarsın, nafil oruçlarımız, sadakalarımız, namazlarımız hayatımızı süslesin.

Tebessümümüz karşımızdakilere ümit bahş etsin. Muhtaçların uzanan elleriyle buluşsun ellerimiz. Ramazanı yücelten Kur'an hep önümüzde olsun ve bizi doğru yola ilet sin. Ramazan günleri bitmiş olsa da Ramazan bereketi ve Ramazan samimiyeti ömrümüzden eksik olmasın. Ramazana hürmeten terk ettiğimiz kötü alışkanlıklarımız, Kur'an'a hürmeten bizi terk etsin.

Amellerin fazileti devamlı olmasındadır. Nitekim Hz. Âişe'nin (r.anhâ) anlattığına göre Resulüllah'a (s.a.v.): **“Hangi ibadet Allah Teâlâ'ya daha sevimlidir? diye soruldu? Efendimiz (s.a.v.); az da olsa devamlı olanıdır.”** (Buhârî, Kitâbü'l-Müsâfirin', 218.) diye cevap buyurdular.

Aynı konuyla ilgili olarak bir âyet-i kerîmede de Allah Teâlâ: “**Sana ölüm gelinceye kadar Rabbine ibadet et**” (Hicr, 15/99) buyurmaktadır. O halde Ramazan’da nefsini ıslâh eden, güzel amellerle sevabını arttıran mü‘min bu durumunu ömür boyu muhafaza etmelidir.

**Ferizli İlçe Vaizi**

**Sadettin YÜCE**